

ASMARA - ERITREA

P. O. Box 244
Tel. 00291-1-12 02 06
Fax 00291-1-12 65 19

ንመድኃኒና እነለልየሉ፤ ዓይኒ ልቦናና ዝኸፈተሉ መአዲ

ክቡራትን ክቡራንን ሕዝበ እግዚአብሔር:

እንሆ እምበኣር: ዘመነ ዓብይ ጸም ተወዳኡስ ብኃይሊ እግዚአብሔር ኣብቲ ንምሥጢር ሕማማትን ትንሣኤን መድኃኒና ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ: ብፍሉይ መንገዲ እነስተንትነሉ፤ ብብዓቕምና ድማ እንሳተፈሉ: ኣዝዩ ክቡር ጊዜ በጺሕና። ብሓቂ ኸኣ: እዚ መዓልታት እዚ፡ ብእግዚአብሔር ምሥጢር ድኅነትና ዝተፈጸመሉ: ንኣና ኸኣ እምነትና እነሓድሱሉ ወርቃዊ ጊዜ እዩ።

ኣርባዕቲኦም ወንጌላውያን: ክርስቶስ ኣብ ሰሙኑ ሕማማት: ብይሁዳ ኣስቆሮታውን: ሊቃነ ካህናትን: ሸማምቲ ዓድን ተኸሒዱ: ተሰቐለ: ንኸመውት ኣሕሊፎም ምስ ሃብዎ ብዙኃት ካብ ደቀመዛሙርቱ ተስፋ ቆሪጾም ከምዝተበታተኑ የዘንትውልና እዮም። ብፍላይ ቅዱስ ሉቃስ ወንጌላዊ ብዛዕባ እቶም ድሕሪ ሞት ኢየሱስ: ካብ ኢየሩሳሌም ንኤማሁስ ዝጎዓዙ ዝነበሩ ክልተ ደቀ መዛሙርት ከዘንትውልና ከሎ ኣብ ኩሎም ሰዓብቲ ክርስቶስ ከመይ ዝበለ ሓዘንን ተስፋ ምቕራጽን ወሪዱ ከምዝነበረ የብርሃልና። እቶም ዝጎዓዙ ዝነበሩ ክልተ ደቀመዛሙርቲ: “ንሕና ግና እቲ ንእስራኤል ኬድገን ዘለዎ ንሱ እዩ ኢልና ተስፋ ገበርና ነበርና” (ሉቃ 24:21) እናበሉ ምረት ሓዘኖም ይገልጹ። ንሠለስተ ዓመት ዝኣክል ብተስፋ ተኸተሎምዎ: ኣብ መጨረሻታ ከኣ ናብ ክብርን ዓወትን ክበጽሑ እምበር: ከምዚ ዝበለ ውርደት ዝጽቡዮም ኣይመስሎምን። በዚ ምክንያት ከኣ “ ክሳታ: ግዜና ንኸንቱ ኣይነጥፍኡ: እታ ዝነበረትና ተስፋ ምስኡ ተቐቢራ እያ፡ ደገም ኣብዛ ከተማ ኢየሩሳሌም እንደናጎየሉ ምክንያት የብልናን፤ ንኸድ: ናብቲ ልሙድ ሕይወትና ንመለሰ” ብምባል ነጸልኦም ኣልዒሎም: ሓመዶም ነገፎም: ንዓዲም ዝተበገሱ እዮም ዝመስሉ። ኣብቲ መንገዲ “ብቲ ዝኸነ ነገር ኩሉ ንኣድሕዶም ይዘራረቡ ነበሩ” (ሉቃ 24:14)። ጉዕዞ ምስ ጀመሩ ግን ኢየሱስ ከም ሓደ ጋሻ ተመሲሉ ሃንደበት ናብኦም ተጸንበረ። “ከየለልይዎ ግና ኣዕይንቶም ተሠዊረን ነበሩ” (ሉቃ 24:16)። ኢየሱስ ብወገኑ: “እዚ እናኸድኩም ንኣድሕድኩም እትሃረብዎ ዘሎኹም ነገር እንታይ እዩ” (ሉቃ 24:17) በሎም። ኣብ ኢየሩሳሌምን ከባቢኣን ብዛዕባ እቲ ኣብ ልዕሊ ኢየሱስ ዝተሞህበ ዘይፍትሓዊ ፍርድን እቲ ዝወረደ መቐዘፍትን: ዝረኸቦ ውርደትን ዘይሰምዐን ዘይፈለጠን ክህሉ ኣይክእልን ዝብል እምነት ስለዝነበሮም ሕቶ እቲ ጋሻ መሊሱ ኣጎሃዮም። “እዚ ሰብ ኣብይ እዩ ዝነበር: ካብይ ዝመጸኹ እዩ ነዚ ዓለም ብምሉኡ ዝሃረብሉ ነገር ዘይፈልጥ” ዝብል ሕቶታት ኣብ ኣእምሮኦም ሓደረ። ኢየሱስ ካብዚ ህልው ዝተደናገረን ዝተረበሸን ኩነታቶም ተበገሱ: “ኣቲም ነዚያት ብዝተሃረብዎ ኹሉ ንምእማን ልቦም ዝደንጎዮ ዓይሱ፤ ክርስቶስ ነዚ ሓሳረ መከራ እዚ ኪቐበል እሞ ናብ ክብር ኪኣቱ ናይ ግዲዶ ኣይኮነን” (ሉቃ 24:25-26) በሎም። ቀጺሉ ከኣ “ኑቲ ብዛዕባኡ ኣብ ኩሎም ጽሑፋት ዘሎ፡ ካብ መሰን ኩሎም ነዚያትን ጊዙ ኸኣ ኪትርጎሙሎም ጀመረ” (ሉቃ 24:27)። ከምቲ ዝበሎ ክርድእዎ ወይ ክቐበልዎ ደኣ ኣይከኣሉን እምበር ንሱስ ኣቐዲሙ እውን “ወዲ ሰብ ብዙኅ መከራ ኪጸግቡ፡ ብዓባይትን ሊቃነ ካህናትን ብመማህራን ሕግን: ኪነጻቕን ኪቐተልን: ብሃልሰይቲ መዓልቲ ኪትገሥእን ግድን እዩ” (ሉቃ 9:22) ኢሉ ኣጠንቂቂዎምን ገለጹሎምን ነበሩ እዩ። ከም ሰብ መጠን ነቲ ዘጋጥመና ከቢድ ነገር ወይ ሽግር፡ ርኢና ከምዘይረእናዮ: ሰሚዕና ከምዘይሰማዕናዮ: ብኡኡ ኣቢሉ እንተ ሓለፈልና ኢላና ከኣ ክንርስዎን ክንጎብዮን ንጽዕር ኢና። ክርስቶስ ግን ነቶም ተኸተልቱ ደጋጊሙ ብዘይ ስቓይ ዓወት: ብዘይ ንስሓ ድኅነት: ብዘይ ሞት ትንሣኤ: ብዘይ ዓርቢ ስቕለት: ሰንበት ፋሲካ: ከምዘይርከብ ምህሩዎም ከምዝነበረ ኩሎም ወንጌላውያን ዝምስክሩዎ ጉዳይ እዩ። ኣብ ጸሎተ ሓሙስ እውን ሥርዓት ሕጽበተ እግር፡ “ኣዋርያቲሁ ከበበ: እግረ ኣርዳኢሁ ሓጸበ፤ ከኖሙ ኣብ ወእመ: ወመሃሮሙ ጥበበ” እዩ ዝብል። ንኣኣቶም ግን ነዚ ክርድእዎ ጸጊሙም እዩ።

ኣብ ኤማሁስ ምስ በጽሑ: እቲ ጋሻ ከምዝሓልፍ መሰለ ይብልና ቅዱስ ሉቃስ። “ንሳቶም ግና “መስደ እዩ: ፀሓይውን ዓረባ እያ እሞ ምሳና ንደር” ኢሎም ለመንዎ: ንሱ ኸኣ ምስኣቶም ኪኃድር ኣተወ” (ሉቃ 24:28-29)። ክርስቶስ ከም ሕያዋይ ጋሻ እዩ ዝቐርበና። ብኃይሊ እውን ከምእንቐበሎ ኣይገብርን እዩ። “ብዘይ ስቓይን መስቀልን ናብ ክብሪ ከሳግረኩም” ኢሉ እውን ኣየታልለናን እዩ። ኣብ ማዕጺ ልብና ኮይኑ ብሕያውነትን ብፍቕርን እዩ ዝኸፈተሉ። ንዘርሕውሉ ከኣ ምሳኡ ኪነብር ይኣቱ ናይ ክብር ተሳታፊ እውን ይገብሮ። “እንሆ ኣብ ኣፍ ደገ ደው ኢሊ ማዕጺ ኧሕኳሕ ኣብል ኣሎኹ። ሓደ እኳ ድምፀይ ሰሚዑስ ማዕጺ እንተኸፈተለይ: ናብኡ ክኣቱ ምስኡ ኣብ መአዲ ኪቐመጥ እዩ። ንሱውን ምሳይ ኪቐመጥ እዩ። ከምቲ ኣነ ዝሰዓርኩ እሞ ምስ ኣብይ ኣብ ዙፋኑ ዝተቐመጥኩ፤ ነቲ ዘሰዕር እውን ኣብ ዙፋኑይ ምሳይ ኪቐመጥ መስል ክህቦ እዩ (ራእይ.ሓ 3:20-21)። ምስቶም ክልተ ደቂ መዛሙርቲ ኤማሁስ ንገዛ ኣቲው ኣብ መአዲ ምስ ተቐረበ ከኣ “እንጌራ ኣልጊሉ: ባሪኹ: ቆሪሱ: ሃቦም። ሸዑ ዓይኒ ልቦናኦም ተኸፍተ እሞ ኣለለይዎ: ንሱ ግና ካብኣቶም ተሠወረ” (ሉቃ 24:31)። ብሓቂ እቲ መድኃኒና ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ዝሰርዓልና መአዲ ሓዲስ ኪዳን: ብሕያው ቃሉን ብክቡር ሥጋኡን ደሙን ዝቐመ መአዲ

በለዝኸነ፡ ንመድኃኒና እነለልዮሉን፡ ዓይኒ ልቦናና ዝኸፈተሉን መኣዲ እዩ። እዚ ብሓቂ መኣዲ ኅውነት፡ መኣዲ ፍቕር፡ መኣዲ ፋሲካ እዩ። ኣብዚ ጉይታ ዝሰርዖ መኣዲ ብእምነት ምስታፍ ነቲ ዝሒሉ ዝነበረ ልቢ ከምዝመውቕ፡ ነቲ ዛሕቲሉ ዝነበረ ተስፋ ከምዝበራብራ እዩ ዝገብር። “ንሓድሕዶም ከአ እቲ ኣብ መንገዲ ኪዛረቦናን ነተን ጽሑፋት ኪትርጉመልናን ከሎዶ ግዳ ልብና ይነደና ኣይነበረን? ተበሃላ። ቦታ ሰዓት እቲኣ ተላዲሎም ናብ ኢየሩሳሌም ተመልሱ(ሉቃ 24:32)። መሰኻኸር ክርስቶስ ንሰብከተ ወንጌል ካብታ ሞትን ትንሣኤን ጉይትኣም ዝተፈጸመላ ኢየሩሳሌም ሀብታት መንፈስ ቅዱስ ተቐቢሎም እዮም ዝብገሱ። “እንሆ ኣነ ተስፋ ኣቦይ ክሰደልኩም እየ፡ ንሰኻትኩም ግና ካብ ላዕሊ ኃይሊ ክሳብ እትቐበሉ ኣብ ከተማ ኢየሩሳሌም ጽንሑ በሎም” (ሉቃ 24:49)። ሕያው ቃል እግዚአብሔርን፡ ፈውሲ ሥጋን ነፍስን ዝኸነ ምሥጢረ ቍርባንን ዝተመገበ ሰብ ንክርስቶስ ከለልዮ ዓይኒ ልቦናኡ ይኸፈተሉ ጥራይ ዘይኮነ፡ ተባዕ ምስክር ክርስቶስን፡ ውፋይ ኣብሣሪ ወንጌልን ክኸውን ይድርኽ እዩ። እቶም ክልተ ደቀመዝሙርውን ነቲ ዝሰምዑዎን፡ ዝረኣዩዎን ንርእሶም ጥራይ ኣይሓዘዎን። ቀልጢፎም ንኢየሩሳሌም ከይዶም ንብጸቶም “ጉይታ ተንሣኤ እዩ፡ ሰሚዕናዮ፡ ርኢናዮ፡ ስለዚ ብፍጹም ኣይሓደገናን! ተስፋና ከአ ንክንቱ ኣይኮነን? እናበሉ፡ ነቲ ጥዑም ዜና ትንሣኤ ንከሎም ዝረኸቡዎም ኣካፊልዎም። ቀዳሞት ክርስትያን፡ ናይ ደቀመዝሙር ክርስቶስ ስብከት ሰሚዶም ብልቢ ኣመኑሞ “ብትምህርቲ ሓዋርያትን፡ ኃቢሮም ብምንባርን፡ ብምቕራስ እንገራን፡ ብጸሎትን ጸንዶም” (ግ.ሓዋ 2:42) ይነብሩ ነበሩ። እቲ ኣብ መኣዲ ፋሲካ ንክርስቶስ ዘለለዮ፡ ዓይኒ ልቦናኡ ድማ ዝተኸፍተሉ ምእመን፡ ምስ ኣገሞቱን ኣኃቱን ኃቢሮ ክነብር፡ ብትምህርቲ ቤተክርስትያን ክምራሕ፡ እንገራ ንምቕራስ ኣብ መኣዲ ጉይታ ክቐርብ፡ ዕለት ዕለት ኣብ ጸሎት ክጽመድ ወትሩ ድልው እዩ።

እዚ ሎምዘመን እነብዕሎ ዘሎና በዓለ ትንሣኤ፡ ብዛዕባ ክህነትን ካህናትን፡ ብዛዕባ ሲኖዶስ ጳጳሳት ምእንቲ ኣፍሪቃን፡ ካልኣይ ሰበኻዊ ሲኖዶስናን ኣብ እስከተንትነሉ ዓመት ይውዕል ስለዘሎ ፍሉይ ትርጉም ኣለዎ። እቶም ብምሥጢረ ጥምቀት ኃባራዊ ክህነት ዝተዋህቡ ሕዝብ እግዚአብሔር ብሓፈሻን፡ እቶም ንፍሉይ ኣገልግሎት እግዚአብሔርን ምእመናንን ምሥጢረ ክህነት ዝተቐበሉ ካህናት ብፍላይን፡ ኣብ መኣዲ ጉይታ ቀሪቦም ምስ ክርስቶስ ጉይትኣምን መድኃኒኣምን ኃቢሮም፡ ብኣኡን ኣብኡን መስዋዕተ ቅዳሴ፡ መስዋዕተ ምስጋና፡ መስዋዕተ ምህላላ፡ መስዋዕተ ንሱኣን ዕርቅን፡ ናብ እግዚአብሔር ኣቦ ብምዕራግ ግብረ ኣምልኽ ክፍጽሙ ይእከቡ። ኣገልግሎት ዕርቅን ፍትሕን ሰላምን እውን፡ ነቲ ካብ ግብረ ኣምልኽ ዝብገስ ተመሊሱ ከአ ናብኡ እውን ዝመርሕ ስብከተ ወንጌልን ወንጌላዊ ምስክርነትን፡ ቦቲ “ንሰኻትኩም ጨው ምድራ ንሰኻትኩም ብርሃን ዓለም ኢኹም” (ማቴ 5:13) ዝብል ቃላት ክርስቶስ ይረጋገጻልና እዩ። ከምቲ ጭርሖ ካልኣይ ሰበኻዊ ሲኖዶስና ዝብሎ ወትሩ፡ ቅነዕ ኣምልኽ ናብ ምስክርነት ሕይወትን ውፋይ ስብከተ ወንጌልን፤ ሓቀይና ምስክርነትን ስብከተ ወንጌልን ከአ ናብ ቅቡልን ፍርያምን ግብረ ኣምልኽ እዩ ዝመርሕ። “ብሰሙ ኸአ ንሱኣን ኅድገት ኃጢአትን ካብ ኢየሩሳሌም ጀሚሩ ኣብ ከሎም ኣሕዛብ ኪስበኽ ጽሑፍ እዩ። ናይዚ ነገራት እዚ መሰኻኸር ንሰኻትኩም ኢኹም” (ሉቃ 24:47-48)። ሓቀይና መንነት መድኃኒና ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱሳት ጽሑፋት ኣብ ዝንበቡን ዝትርጉሙሉን፡ እንገራ ሕይወት ዝቐረሰሉን፡ ዝዕደለሉን መኣዲ ጉይታ፡ መኣዲ ፋሲካ እዩ ዝግለጽ። ስብከተ ወንጌል ንምስማዕ፡ ንንስሓ፡ ንለውጢ ሕይወት ይጽውዕ። እቶም ዝኣመኑን ዝተጠመቑን ከአ ብኃይሊ መንፈስ ቅዱስ ብምትእኸኻም ሓዲስ ስድራቤት፡ ሓዲስ ሕዝብ እግዚአብሔር የቐሙ። ኃቢሮም ግብረ ኣምልኽ ፈጸሞም ከአ እንደገና ንምስክርነትን ንስብከተወንጌልን ብቤተክርስትያን ክርስቶስ ተላኢኹም ይብገሱ። “ንሰኻትኩም ግና ዕቤት ናይቲ ካብ ጸልማት ናብቲ ዜገርም ብርሃኑ ዝጸውዓኩም ምእንቲ ክትነግሩ፡ ገሩይ ወለዶ፡ ናይ ንጉሥ ካህናት፡ ቅዱስ ሕዝቢ፡ ጥሪት ኣምላኽ ዝኾነ ሕዝቢ ኢኹም። ንሰኻትኩም ቀደም ሕዝቢ ኣይነበርኩምን፡ ሕጂ ግና ሕዝቢ ኣምላኽ ኢኹም። ቅድም ምሕረት ኣይረኸብኩምን ነበርኩም ሕጂ ግና ተማሒርኩም ኢኹም” (1ጴጥ 2:9-10)።

ክቡራን ውሉደ ትንሣኤ ክርስቶስ፡ ኣብ መላእ ዓለም ዝርከቡ ክርስትያን፡ “ኣማን በኣማን፡ ተንሥኣ እምን ሙታን” እናበሉ ብፍስሓን ብሓገስን በዓለ ትንሣኤ የኸብሩ ኣሎዉ። ፋሲካ ማለት ካብ ጸልማት ናብ ብርሃን፡ ካብ ባርነት ኃጢአት ናብ ሓርነት ውሉድ እግዚአብሔር፡ ካብ ሞት ናብ ሕይወት፡ ካብ ጽልእን ቅርሕንትን ናብ ፍቕርን ኅውነትን፡ ካብ ትዕቢትን ሓሰትን ናብ ትሕትናን ሓቕነትን፡ እንሳገረሉ ክቡር በዓል እዩ እሞ፡ ተነሲሕና፡ ልብና ኣንጸሕና፡ ኣብቲ ክርስቶስ ዝሰርዓልና መኣዲ ትንሣኤ ብምሉእ ልብና ንሳተፍ። ጉይታ ከአ ዓይኒ ልቦናና ኪኸፍተልና እዩ። ብወገንና ከአ መዓልትን ለይትን ነታ “መስዶ እዩ፡ ፀሓይውን ዓረባ እዩ እሞ ምሳና ኅደር” እትብል ሓጻርን ገርሀይናን ጸሎት ደቂ መዝሙር ኤማሁስ ንድገም። ንኃይሊ ጸልማት ፡ ንኃይሊ ክፍኣት፡ ንኃይሊ ሰይጣን ከሸንፍ ዝኸእል መድኃኒና ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንብሕቱ እዩ። ለይቲ ፋሲካ መስቀል ክንሳለም ከሎና እናተቐባበልና “ክርስቶስ ተንሥኣ እሙታን በዓብይ ኃይል ወሥልማን፡ ኣሰሮ ለሰይጣን ኣግኣዞ ለኣዳም ኣማን፡ ይእዘሰ ይኩን ፍስሓ ወሰላም” ንብል። ብሓቂ ከአ ነዚ በዓለ ትንሣኤና መዓልቲ ፍስሓን ሰላምን ይግበረልና። ብጠለ ዝናሙ ተዓሪቐ መግቢ ዕለትና ይፍጠረልና። ውግእን ወረ ውግእን ኣብቂዑ፡ ዘመን ሓቀይና ሰላምን ቅሳነትን የምጽኣልና። ንከልና ከአ፡ ብግልን ብኃባርን እሙናት መገልገልቲ ዕርቅን ፍትሕን ሰላምን ይግበረና።

ንከላትኩም፡ ኣብ ዓድን፡ ኣብ በረኻን፡ ኣብ ወጻእን ዘሎኹም፡ እንዳዕ ናብ ብርሃን ትንሣኤኡ ብድኃን ሰላም ኣብጽሓኩም። ቡሩኽ በዓለ ትንሣኤ ይግበረልኩም እናበልኩ ልባዊ ምንዮተይ እገልጻልኩም።

ምስ ብዙኅ ሰላምታን ቡራኬንን፡

+ መንግሥተኛ ገብረ ገብረ
 ኣብኛ መንግሥተኛ ኣብ ተስፋማርያም
 ጳጳስ ዘመንበረ ኣሥመራ